

2021Z13472

Vragen van de leden **Ceder** (ChristenUnie), **Jasper van Dijk** (SP), **Piri** (PvdA) en **Van der Werf** (D66) aan de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid over *de grondhouding bij de beoordeling van asielzaken door de IND en de rol van taalexperts bij het beantwoorden van vragen over de identiteit in de asielprocedure* (ingezonden 9 juli 2021).

Vraag 1

Welke eisen worden gesteld aan iemand die door de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) als taalexpert wordt ingezet?

Vraag 2

Hoe vaak wordt het instrument taalanalyse afgenomen bij personen die al meer dan 10 jaar in Nederland zijn?

Vraag 3

Is er wetenschappelijke informatie over hoe betrouwbaar een taalanalyse is, die afgenomen wordt nadat betrokkene meer dan 10 jaar niet meer in zijn oorspronkelijke taalomgeving verblijft? Zo ja, kunt u die delen?

Vraag 4

Wat zijn de criteria die gebruikt worden om bij twijfel aan de nationaliteit een taalanalyse al dan niet in te zetten bij minderjarige asielzoekers in de eerste asielprocedure? Gebeurt dit standaard bij twijfel aan de nationaliteit? Waarom wel/niet?

Vraag 5

Wanneer asielzoekers contraexpertise inschakelen die tot andere conclusies komt, hoe beoordeelt u dan aan welk oordeel u meer geloof dient te hechten? In hoeveel zaken komt dit voor als het gaat om taalanalyse? Gaat het daarbij vooral om bepaalde landen? Zo ja, welke?

Vraag 6

Als een taalexpert stelt dat een asielzoeker uit Tanzania afkomstig is, terwijl de persoon in kwestie beweert uit Burundi afkomstig te zijn, en na verloop van tijd blijkt uit verklaringen van de respectievelijke ambassades dat de

asielzoeker inderdaad uit Burundi komt¹, blijft u dit soort taalexperts dan nog steeds inzetten? Zo ja, waarom?

Vraag 7

Bent u het met ons eens dat verklaringen van ambassades die het verhaal van de asielzoeker, zoals genoemd in vraag 6 en na vele jaren pas verstrekt, ondersteunen, niet kunnen gelden als nieuwe feiten op basis waarvan een herhaald asielerzoek ingediend kan worden, maar gelden als onderbouwing van de eerdere en consistente verklaringen van betrokkene? Bent u het ermee eens dat in dit kader een eerdere onjuiste conclusie van de IND herzien zou moeten worden en de regels die golden op het moment dat die onjuiste conclusie was getrokken gehanteerd zouden moeten worden? Zo nee, waarom niet?

Vraag 8

Vindt u het acceptabel dat in een geval als in vraag 6 beschreven het vluchtverhaal van de asielzoeker nooit beoordeeld is, maar slechts is afgewezen op grond van de blijkbaar onjuiste conclusie over zijn land van herkomst en identiteit? Zo ja, waarom? Zouden in een dergelijk geval, bij gebrek aan documenten, niet ook de verklaringen en beschrijvingen van de asielzoeker over het land waar hij vandaan stelt te komen, zorgvuldig beoordeeld dienen te worden, zoals de rechtbank ook weergegeven heeft in haar uitspraak van 28 mei 2004?

Vraag 9

Deelt u de mening, als in een zaak als deze alsnog een nationaliteitsverklaring (zoals in deze zaak van Burundi) afgegeven wordt, dat dan het asielerzoek alsnog inhoudelijk zou moeten worden beoordeeld, in samenhang met een ambtshalve beoordeling artikel 8 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM) (recht op privéleven)? Zo nee, waarom niet? Deelt u de mening dat in een eventuele hernieuwde asielaanvraag hieraan niet voorbij mag worden gegaan? Zo nee, waarom?

Vraag 10

Geldt voor zaken als deze dat de IND-ambtenaren alleen «hun best doen om afwijzingsgronden rond te krijgen en niet om te zoeken naar mogelijkheden om de zaak voor de asielzoeker op te lossen waar dat kan» zoals kennelijk in elk geval tot begin 2010 het beleid was?² Acht u een dergelijke grondhouding in overeenstemming met de verplichtingen van het Vluchtelingenverdrag waar Nederland zich aan te houden heeft? Zo ja, kunt u dit toelichten?

Vraag 11

Is de genoemde algemene grondhouding die beschreven wordt in het aangehaalde document inderdaad aangepast sinds 2010? Zo ja, wat is dan nu de grondhouding? Wat betekent de geschetste grondhouding voor de zorgvuldigheid van de beslissingen in asielerzoeken van voor 2010? Kunt u volhouden dat asielerzoekers voor die tijd een objectieve beoordeling van hun vluchtverhaal hebben gekregen dat er niet op gericht was om «de afwijzingsgronden rond te krijgen»? Bent u het met mij eens dat de IND een objectief oordeel zou moeten vellen over de vraag of een asielzoeker bescherming nodig heeft of niet, in plaats van het vinden van afwijzingsgronden?

Vraag 12

Kunt u het document waar in de mail naar verwezen wordt met de Kamer delen, zodat de Kamer zich ook een beeld kan vormen van de discussie die kennelijk gespeeld heeft. Zo nee, waarom niet?

Vraag 13

Deelt u de mening dat het document uit noot 2 over de grondhouding aanleiding is om onafhankelijk te doen naar de manier waarop de IND asielerzoeken beoordeelt? Zo niet, waarom niet?

¹ Gebaseerd op de casus van een Burundees met de voornaam Issa. V-nummer bij indieners bekend.

² Interne e-mail IND-medewerker van 14 januari 2010; onderhands meegezonden

Vraag 14

Als een asielzoeker, zoals in deze casus, als gevolg van een op verkeerde gronden getrokken conclusie dat zijn identiteit niet klopt, niet de bescherming krijgt onder het categoriaal beschermingsbeleid dat op het moment van aanvraag gold voor Burundi, zou hij daar dan niet met terugwerkende kracht alsnog onder moeten vallen? Zo nee, waarom niet?

Vraag 15

Hoe kan het gebeuren dat een alleenstaande minderjarige asielzoeker niet behandeld wordt volgens het AMA (alleenstaande minderjarige asielzoeker)-beleid, zoals in deze zaak ook gebeurd is?

Vraag 16

Als een uitgeprocedeerde asielzoeker, zoals in aangehaalde casus, in het kader van pogingen terug te keren naar het land van herkomst in het bijzijn van medewerkers van de Dienst Terugkeer en Vertrek (DT&V) een ambassade bezoeken en daar te horen krijgen dat de asielzoeker in kwestie de nationaliteit heeft waarvan de IND beweert dat deze die niet heeft, zou die DT&V medewerker dan niet verplicht moeten zijn die informatie aan de IND door moeten geven, en zou de IND de beoordeling van de zaak dan niet ambtshalve moeten bijstellen? Zo nee, waarom niet?

Vraag 17

Begrijpt u dat de burgemeester van Enschede, dhr. dr. G.O. van Veldhuizen, in een brief aan uw ambtsvoorganger uit 2018³ over deze casus uitsprekt dat hij «[e]en reflectie van de IND en DT&V over de afgelopen 16 jaar gehanteerde verkeerde aanname» heeft gemist, alsook «het dragen van de consequentie van een verkeerde stellingname»? Deelt u de mening dat een reflectie in zaken als deze en het dragen van de consequentie van een verkeerde stellingname verwacht zou mogen worden van de IND die uit naam van u handelt? Zo nee, waarom niet?

Vraag 18

Waarom krijgt een asielzoeker waarvan, zoals in deze casus, de DT&V herhaaldelijk aangeeft, zoals burgemeester Van Veldhuizen in zijn brief stelt, «dat ook zij niet wist welke andere acties hij nog kon ondernemen» om te vertrekken geen verblijfsvergunning op grond van het buitenschuld criterium, nog afgezien van de aangetoonde verkeerde beoordeling van zijn asielverzoek? Bent u bereid die alsnog te verlenen in dergelijke gevallen? Zo nee, waarom niet?

Vraag 19

In welke gevallen geeft u wel een zogenoemde buiten schuld-vergunning? Om hoeveel gevallen gaat dit in de afgelopen jaren?

Vraag 20

Zo u niet van mening bent dat iemand als in deze zaak alsnog verblijf als vluchteling toegekend zou dienen te worden, deelt u dan de mening dat zo iemand, gezien het verloop van de zaak en de gedocumenteerde pogingen om te vertrekken, een verblijfsvergunning op basis van artikel 8 EVRM vanwege privéleven, verleend zou moeten worden? Zo nee, waarom niet?

Vraag 21

Bent u van mening dat asielzoekers die op vergelijkbare manier zijn afgewezen, recht is gedaan? Zo ja, waarom? Bent u van mening dat in dergelijke zaken de menselijke maat nog in het oog gehouden is? Zo ja, kunt u toelichten hoe?

Vraag 22

Kunt u deze vragen afzonderlijk beantwoorden?

³ Brief van gemeente Enschede van 26 juli 2018, met kenmerk 1800067754; onderhands meegezonden